

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. ректора ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

31 серпня 2023 року

“ПОГОДЖУЮ”

Завідувач кафедри
загальної гігієни та екології ЗВО

Ігор СЕРГЕТА

30 серпня 2023 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітній рівень	Магістр медицини
Освітня програма	ОПП «Стоматологія», 2022
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	Кафедра загальної гігієни та екології
Лектор	к.мед.н., доц ЗВО Ольга БРАТКОВА, к.мед.н., доц ЗВО Микола РЕДЧІЦ, к.мед.н., доц ЗВО Лариса ВАКОЛЮК, к.мед.н., доц ЗВО Оксана ДУДАРЕНКО, к.біол.н., доц ЗВО Інна ДРЕЖЕНКОВА, к.мед.н., доц. ЗВО Людмила Процюк, ст.викл. ЗВО Руслан ТЕКЛЮК
Контактна інформація	http://vnmu.edu.ua/ кафедра гігієни та екології Україна, Вінниця, вул. вул. В. Стуса, 2.
Укладач силабусу	асистент ЗВО Тетяна ТИСЕВИЧ

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ОК 44/ дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	4 курс (8семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	30 годин /1 кредит ЄКТС
Кількість змістових модулів	1 модуль
Структура дисципліни	Лекції - 4 год Практичні заняття - 18 год Самостійна робота - 8 год
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (або дистанційна згідно наказу)

2. Опис дисципліни.

Коротка анотація курсу, актуальність.

Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі» спрямована на формування базових знань і умінь з забезпечення безпечного лікарняного середовища у студентів, які навчаються за ОПП «Магістр медицини», та дозволяє студентам – медикам одержати конкретне уявлення про походження, характер прояву ризиків можливого впливу шкідливих і небезпечних факторів, наявних на робочих місцях медпрацівників різних спеціальностей. Також полягає в наданні знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях. Основними завданнями вивчення дисципліни «Охорона праці та охорона праці в галузі» є: засвоїти студентами знання з охорони праці та застосування їх на рівні підприємства, організації; навчитися визначати основні несприятливі чинники виробничого середовища; вміти встановити відповідність технологічного процесу, обладнання, оснастки, інструментів до вимог стандартів безпеки та норм охорони праці; глибше засвоїти сучасні методи і засоби скорочення виробничого травматизму і професійних захворювань; набуття студентами стійких сучасних знань з теорії охорони праці, формування у них умінь самостійно аналізувати умови праці та стан охорони праці на підприємствах галузі, розробляти й упроваджувати заходи для збереження здоров'я та працездатності працівників у конкретних виробничих умовах господарювання. Передбачена практична робота надає можливість кількісно оцінити рівень ризику, спрогнозувати його наслідки і зрозуміти логічний механізм керування – усунення або мінімізації ризиків шляхом доведення дії шкідливого чинника до гігієнічних норм і регламентів або прийнятних рівнів.

У центрі уваги навчальної дисципліни перебуває система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, лікувально-профілактичних, гігієнічних і реабілітаційних заходів. Набуті знання, уміння та компетенції дозволять зберегти власне життя та здоров'я медичних працівників, а також пацієнтів. Виховання культури безпеки спрямоване на забезпечення ефективного управління охороною праці в медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників.

Передреквізити – Вивчення дисципліни “Охорона праці в галузі” спеціальності 221 “Стоматологія” базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, історії медицини, безпеки життєдіяльності, основ біоетики та біобезпеки й інтегрується з цими дисциплінами.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності:

формування у майбутніх фахівців знань, умінь і компетенцій, а також виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці в медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників.

Постреквізити - основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні клінічних і гігієнічних дисциплін. Закладає основи формування знань, умінь та навичок, виховання морально-етичних цінностей, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у подальшій професійній діяльності.

3. Результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Вміти проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

Застосовувати знання з дисципліни у професійній діяльності.

Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях.

Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці професійних захворювань. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

4. Зміст та логістика дисципліни

Змістовий модуль 1 (Питання охорони праці в стоматології)	3 семестр 30 годин / 1 кредит	Лекції №№ 1-2 Практичні заняття №№ 1-9 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-7
---	----------------------------------	---

Дисципліна включає 17 тем, які складають 1 тематичний модуль.

Модуль 1. «Охорона праці в галузі»

Змістовий модуль 1. “Питання охорони праці в стоматології”.

Тема 1. Основи охорони праці. Охорона праці у стоматології як система заходів та засобів захисту життя, здоров'я і працездатності стоматологів. Служба охорони праці: порядок створення, права та обов'язки.

Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці. Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.

Тема 3. Гігієнічна характеристика умов праці стоматологів різних спеціальностей. Гігієнічні вимоги до стоматологічних поліклінік на стадії проектування, облаштування та експлуатації. Нещасні випадки у роботі стоматологів: порядок їх розслідування та обліку. Фонд соціального страхування.

Тема 4. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці.

Тема 5. Психофізіологічні та психогігієнічні проблеми безпеки та охорони праці у стоматології.

Тема 6. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників.

Тема 7. Ризикоорієнтований підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров'я людини.

Тема 8. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного навантаження меди-

чних працівників стоматологічного профілю.

Тема 9. Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників.

Тема 10. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників стоматологічного профілю

Тема 11. Нещасні випадки та аварії в закладах охорони здоров'я, їх розслідування та облік.

Тема 12. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

Тема 13. Основні шляхи профілактики виробничого травматизму у стоматології.

Тема 14. Гігієна та охорона праці в медичних закладах. Охорона праці в окремих структурних підрозділах закладах охорони здоров'я та закладах вищої медичної освіти.

Тема 15. Стимулювання охорони праці. Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників.

Тема 16. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників.

Тема 17. Основи виробничої безпеки медичних працівників.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

1) Робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм медичних працівників.

2) Обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.

3) Планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я.

4) Узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць.

5) Аналізувати й оцінювати небезпечні для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра гігієни та екології/Студенту/Очна форма навчання/Медицина/2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології #. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, розв'язання ситуаційних задач, оформлення протоколу в робочому зошиті
Підсумковий контроль дисципліни - залік	Методи: усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова

	(посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, ситуаційні задачі.

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи)

Поточний контроль	За п'ятибальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За п'ятибальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Оцінювання дисципліни:	Середне-арифметичне традиційних оцінок, отриманих за практичні заняття. Отримане значення середньої традиційної оцінки переводять у бали згідно шкали перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
0-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки поводження з хімічними реактивами, технічними та електричними приладами проводиться на першому практичному занятті викладачем. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Після оголошення сигналу «**ПОВІТРЯНА ТРИВОГА**» здобувачі освіти організовано із викладачем повинні прослідкувати з навчальних приміщень до укриття. Викладач залишає аудиторію останнім, перевіряє приміщення на відсутність у ньому здобувачів освіти та працівників, після чого прямує до укриття. Усередині захисної споруди здобувачі освіти повинні швидко та спокійно зайняти місця і дотримуватись правил поведінки в укритті. Під час перебування у захисній споруді викладачі здійснюють необхідну підтримку, вживають заходи для комфортного та спокійного перебування в укритті. Після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги, викладачі слідкують за тим, щоб усі здобувачі освіти покинули укриття і продовжили навчання в аудиторіях.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття, теоретично підготовленим згідно теми. Запізнення на практичне заняття не допускається. Форма одягу – медичний халат.

Лекції у відеоформаті викладені на сайті: Кафедра гігієни та екології/Студенту/Очна форма навчання/Стоматологія/4 курс/Охорона праці у галузі/Презентації лекцій/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів під час практичних занять та лекцій не допускається.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент підготувати конспект та вивчити тему. Для відпрацювання пропущеної лекції студент повинен зробити конспект лекції і володіти матеріалом написаної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 6 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри

(<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

1. Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології / Студенту). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології / Студенту).

3. Питання до підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології / Студенту).

Силабус з дисципліни «Охорона праці в галузі» обговорено та затверджено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології (протокол №1, від «30» серпня 2023 року)

Відповідальний за курс

ас. ЗВО Тетяна ТИСЕВИЧ

Завідувач кафедри

д.мед.н., проф. ЗВО Ігор СЕРГЕТА